

Η μισοτελειωμένη δαντέλα...

της Ανθής Πέτσα Σαββίδου

Τη θεία Ελένη από το Σαράγαιο της Κυθρέας τη θυμούμαι πάντα με ένα εργόχειρο στο χέρι. Πότε ένα πάπλωμα που έφτιαχνε με το σμιλί, που από την αρχή δήλωνε για ποιό από τα παιδιά ή τα εγγόνια της προοριζόταν. Πότε με σμίλες πλεξιματος να φτιάχει μωρουδιακά για τα εγγονάκια ή τα παιδιά των συγγενών της. Άλλοτε πάλι, με ένα «μακουκούδι» να φτιάχνει φερβολιτέ, ή με μαξιλαράκι να κεντά ποταμούς για λευκαρίτικο κέντημα. Ποτέ τα χέρια της δεν ξαπόστειναν, ποτέ το μυαλό της δεν εφησύχαζε.

Εκείνο όμως που περηφανευόταν πιο πολύ ήταν η επιδεξιότητά της να φτιάχνει με άσπρη συνηθισμένη κλωστή ραψίματος τους περίφημους βελονόκομπους, τις πιπίλλες. Για τις μαξιλαροθήκες, τους τορναρέττους, τα σεντόνια, για τακαδάκια, για τα φορέματα, πετοσετάκια και δισκόπαννα.

Τα μακρυνά και καλλιτεχνικά δάχτυλά της κινούνταν με μαεστρία και απίστευτη δεξιότητα και το αποτέλεσμα ήταν κα-τα-πλη-κτι-κό! Δεν μπορούσε με το βλέμμα να ακολουθήσει τις κινήσεις της. Γρήγορες, σταθερές, συντονισμένες! Νευρικές θα έλεγα. Αγωνιούσε, μόλις άρχιζε να φτάσει στο τέλος. Για να καταπιαστεί με άλλα και άλλα.

Φαντάζομαι πως έτσι ήταν σε όλη της τη ζωή η θεία Ελένη! Δεν την ένοιαζε αν μιά δουλειά ανήκε στη σφαίρα των ανδρών. Ήξερε να κατευθύνει με το φτυάρι το νερό του κεφαλόβρυσου στις ρίζες των ελιών, να κόβει δησιές, να ανοίγει αυλάκια.

Στον κήπο του σπιτιού της στην Κυθρέα μεγάλωνε τριανταφυλλιές μυρωδάτες. Κάθε πρωί, με τη δροσιά μάζευε τα τριαντάφυλλα για να βγάλει με τον αυτοσχέδιο λαμπίτσκο της, το μυρωδάτο ροδόσταγμα. Ήξερε να κυνηγά τη νέα βασιλίτσα όταν μαζί με τις νέες μέλισσες υπηκόους της έφευγαν από τα τζιβέρτια για να δημιουργήσουν δικό τους βασίλειο.

Ήξερε να περιποιείται το καματερό, να φτιάχνει με καλάμια από τον καλάμωνα τους μια ανέμη για το μετάξι και το νήμα. Ήξερε να μασουρίζει, να «σύρνει» το πανί, να υφαίνει στη βούφα τους ιταρέδες και τα μεταξωτά. Ήθελε να μάθει - και έμαθε, να φτιάχνει τσέστες από τις ποκαλάμες των σπαρτών.

Με πόσα άλλα ακόμα, καταπανόταν η θεία Ελένη, ενώ παράλληλα μεγάλωνε τρία αγόρια, που απέκτησε με μόνο δυό γέννες!

Η θεία Ελένη μας άφησε για να τη θυμούμαστε αμέτρητα εργόχειρα που έφτιαξε μετά την προσφυγιά. Εκείνο όμως που έχει περίοπτη θέση ανάμεσα στα έργα της είναι μια δαντέλλα που έφερε ως το πολυτιμότερο άψυχο κομμάτι του νοικοκυριού της, όταν «γυμνοί Χριστοί», φεύγοντας αυτή και ο παππούς έσφιγγαν στην αγκαλιά τους ό,τι πολυτιμότερο είχαν, τα τρία μωρά τους.

Η δαντέλα μήκους μερικών μέτρων, είναι ακόμα ατέλειωτη. Να συμβολίζει τη ζωή της που το 1974 κόπηκε στη μέση... Τυλιγμένη σε ένα προσκλητήριο γάμου του 1947, της αδελφής της Κατίνας με τον Χριστόδουλο Πέτσα. Στερωμένο στο προσκλητήριο το βελόνι ραψίματος. Και ένας άσπρος «μπάκαρης» που αναλλοίωτος από το χρόνο περιμένει κάποια χέρια που, πάνοντας το ίδιο βελόνι θα τον μεταμορφώσουν, ώστε η μισοτελειωμένη δαντέλλα να τελειώσει!

